

La LLACUNA
Temple parroquial de Santa Maria
Plaça Major, nº 13
08779 La Llacuna
Arxiprestat: Piera-Capellades
Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Localització: Municipi d'Anoia, situat en una petita vall (vall de la Llacuna), entre les serres de Puigfred i d'Ancosa, al límit amb l'Alt Penedès. Comprèn la vila de la Llacuna, cap de municipi, les restes del castell de Vilademàger, centre històric, i caseries com les de la Serra, Torrebusqueta o Rofes i l'antiga granja cistercenca de l'Espluga d'Ancosa. El topònim de la Llacuna prové d'un petit llac endorreic que hi havia hagut al fons de la vall, sota la vila¹.

¹ Gran Enciclopèdia Catalana. Dins: <http://www.enciclopedia.cat/> [Consultada 23-07-2014]

Datació: L'església de Santa Maria existia amb anterioritat al 1020². L'església actual és del 1734 que es convertí en parròquia del terme que se segregà de Sant Pere de Vilademàger³.

Estil arquitectònic: Barreja d'estils.

Descripció: Església d'una sola nau amb sis capelles laterals, absis poligonal de 5 cares (interior) amb voltes per aresta. Portal d'entrada a sol ponent amb llinda d'una sola peça, recte, que originalment estava coronat per un frontó triangular i que descansa sobre les corresponents rebranques d'una sola peça. La façana conserva un ull de bou. Els murs són de pedres poc treballades amb morter, però les pedres cantoneres sí que són tallades en forma rectangular. La coberta és a dues vessants i construïda amb teula àrab. Es va començar a construir en el segle XVII, però la part interior i elements de la façana són del segle XVIII i d'un estil neoclàssic. En el segle XIX va sofrir alguns desperfectes. L'altar major és d'obra i data del 1858⁴.

Història: L'església de Santa Maria ja existia amb anterioritat al 1020 com una pertinença del monestir de Sant Llorenç de Munt, que a partir de l'any 1053 hi fundà un priorat benedictí. L'església dugué a terme les funcions de parròquia tot i els conflictes que s'esdevingueren per aquestes accions amb Sant Pere de Vilademàger o de la Llacuna, que n'era la titular i dins el terme de la qual es trobava. L'augment de la població de la Llacuna propicià la creixent importància del priorat i de l'església de Santa Maria a partir del segle XV, sobretot en detriment de Sant Pere de Vilademàger. Al 1310, una concòrdia reconegué aquest fet i cedí algunes atribucions parroquials a Santa Maria per a major comoditat del feligresos. L'església fou edificada en el lloc on havia estat ubicada la capella de Santa Maria de Natzaret, construïda l'any 1327 al costat de l'hospital de la vila. Les obres es varen iniciar el primer quart del segle XVII i fou denominada l'església nova de Nostra Senyora de la Concepció. Les obres seguiren en el segle XVIII, especialment en la seva part interior i l'altar major data ja del 1858. En el decurs de la Primera Guerra Carlista (1833-1840) foren destruïts els altars laterals. El priorat fou secularitzat el 1952.

Primeres visites pastorals

1310, març, 26 (dijous). Per delegació episcopal (del bisbe Ponç de Gualba), el canonge Ramon d'Amigdalo i el notari episcopal Mn. Ramon Dachs visitaren Sant Pere de Vila de Mager. En el text hi ha una referència a Santa Maria de La Llacuna⁵.

[...]

² Notes de Mn. Mas. Any 1020. Ermesinda Comtesa i son fill lo comte Berenguer donaren al Monestir de St. Llorens del Munt la iglesia de Sta. Maria dins los termes del Castell de Vila de Màger en lo lloch dit la Llacuna ab sos delmes, primicies i ofertes ab condició de que l'Abat la reedifiqui i la serveixin els monjos, i ab condició també de que Selva, prevere, la tingui durant sa vida, passant al morir al Monestir. Arx. Cor. Ar. Spec. St. Llorenç de Munt, fol. 29, n. 4

³ Notes de Mn. Mas. Any 1094, 12 Kal. Novem. Selva, sacerdot vengué per 12 mancusos d'or a Odgari Abat de St. Llorens de Munt la església de Sta. Maria en lo terme del Castell de Vila de Màger que la posehia per donació d'Ermesinda Comtesa de Barcelona i de Berenguer Comte i Marqués fill seu. Arx. cor. Ar. Spec. St. Llorenç de Munt, fol. 29, n. 3

⁴ Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins : <https://extranet.cultura.gencat.cat/EGIPCI> [Consultada 23-07-14]

⁵ ADB, V. P. 1-2, fols. 127v- 128; M- N 36.

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Santa Maria de la Llacuna va ser el diumenge 14 de febrer de 2010.

Beneficis de Santa Maria de la Llacuna

1414⁶. Benefici de la Mare de Déu de Natzaret en l'església de la Llacuna, fundat per Guillem de Colle.

1611⁷. Benefici dels sants Felip, Pau i Joan Evangelista, fundat per Pau Felip, prevere, arxidiaca de Bitulona

Priorat de Santa Maria de la Llacuna⁸.

1414⁹. Benefici de la Santa Creu en la Llacuna, fundat per Berenguer de Sant Romà. Citat a la visita.

1414¹⁰. Capellania primera de Sant Jaume, fundat per Pere Quintana. Citat a la visita.

1414¹¹. Capellania segona de Sant Jaume, fundat per Pere Mirat, prevere. Citat a la visita.

1414¹². Capellania tercera de Sant Jaume, fundat per Berenguer Ferrer. Citat a la visita.

⁶ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 767

⁷ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 769

⁸ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 770

⁹ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 772

¹⁰ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 773

¹¹ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 774

¹² ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 775

Rectorologi

(Vegi's el rectorologi de VILADEMÀGER)

1343	Berenguer de Marganell
1437	Joan de Mont Roig
[...] 1545	Antoni Quintana (vell)
1545	Antoni Quintana (jove)
1578	J. Ripoll
[...]	
1715	Josep Carreras
[...]	
1981 - 2012	Joan Mata Munné
2012 -	Ramon Maria Bosch Vendrell

Abreviatures

ADB Arxiu Diocesà de Barcelona
V.P. Visites pastorals.

Bibliografia

ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795, vol. IV.

Mallart, M.L., *El camí ral a la Llacuna*. Del Penedès : publicació de l'Institut d'Estudis Penedesencs, 18, p. 43-58.

Martí i Bonet, Josep, *Speculum Novum Titulorum ecclesiae barchinonensis*, V.III. Bisbat de Sant Feliu de Llobregat.

Mas, J. Notes, *Notes històriques del Bisbat de Barcelona (Barcelona, 1906-1921)*. 13 volums.

Recursos electrònics

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins : <https://extranet.cultura.gencat.cat/EGIPCI> [Consultada 16-07-14]